

Africký sen P. Juraja Poljaka SVD

„Misionáři to nemají v Angole jednoduché. A proto se v náročném tropickém podnebí střídají po dvou-třech, nanejvýš však po 10 letech.“ píše v úvodu knihy P. Juraje Poljaka „Africký sen“ velvyslanec Angolské republiky na Slovensku Manuel Quarto Punzo a dále pokračuje: „To, co však vydržel váš rodák zpod Tater padre Jorge, je i pro nás Afričany obdivuhodné. Dvaadvacet let obětavě a nezištně sloužil, učil, stavěl, cestoval, křtil, oddával, pochovával, ale především povzbuzoval a dával naději mým soukmenovcům během krutých let nekonečné občanské války. To je ta největší oběť, kterou je možno konat jen s láskou a pomocí Nejvyššího.“

P. Juraj Poljak SVD patří do generace misionářů, která si zaslouží nejen naši pozornost, ale především úctu. Jsou o tom přesvědčeni i autoři jeho životopisného příběhu, který vyšel koncem roku 2004 v nakladatelství Společnosti Božího Slova.

„Jsem spokojený s vaší prací, padre Jorge.“ Tato lichotivá slova pronesl biskup José Nascimento při návštěvě jeho misie v Lunde, pouze pár měsíců po jeho příletu do Angoly. „Jen kdyby den trval déle,“ postěžoval si páter Juraj. „Práce v této zemi je náročná a proto nám Bůh dal takovou dlouhou noc, abychom si dostatečně odpočinuli,“ usmál se na to biskup: „Křesťanů vám stále přibývá, již jste pokřtil 100 lidí a oddal 16 manželských párů a k prvnímu svatému přijímání připravujete 93 dětí. Řekněte mi, padre Jorge, co více si může biskup přát? Moje diecéze se pod vašimi rukama rozrůstá. To je vlastně důvodem mé návštěvy: rád bych vás provedl po všech vesnicích, abyste poznal i širší okolí a mohl rozšířit svoji farnost.“ Jeho pohled byl přímý, spojovala se v něm mužná síla s pevnými ideály a otcovská jemnost s trpělivostí. Kombinace těchto vlastností byla potřebná pro práci s domorodým obyvatelstvem. Pevnost potřeboval k prosazování dobrých myšlenek a pozvednutí lidské důstojnosti ve své diecézi. S otcovskou dobrotou se skláněl k bratrům, jimž byl blízký svým původem. José Nascimento byl Afričan a v bílém rouchu vynikala jeho vysoká štíhlá postava.

Putování diecézí

Otec s radostí souhlasil s návrhem biskupa a co nejdříve se s ním vydal na prohlídku od vesnice k vesnici. Na takovou výpravu bylo nutné sehnat zkušené domorodce, kteří se vyznají v buši. Na písčité cestě, která byla neudržovaná, se dalo lehko zabloudit. Průvodcové však vynikali dobrým sluchem, zrakem a duchapřítomností pro nepředvídané situace v divoké přírodě. Mezi malými vesnicemi se tlačil hustý les, který byl domovem zvířatům, která lehce mohou obyčejnému Evropanovi nahnat strach. Trvalo jim týden, než procestovali 1650km a tak prozkoumali celou diecézi. Vesničky byly roztroušené po divoké angolské přírodě jako mák na poli. Kulaté hliněné domečky měly střechy z palmových listů. Podlahu tvořila udupaná hlína a uprostřed chýše se nacházelo ohniště. Domorodci vítali otce Juraje nejprve s nedůvěrou. U nás vše černé a špinavé je zlé, u nich je to přesně naopak – bílá pro ně představuje zlého ducha. Když však uviděli černého otce biskupa, hned se jim na tvářích vykouzil úsměv.

V každé vesničce se o. Juraj seznámil s katechety, kteří pomáhají misionářům při vykonávání kněžské služby. Vesnic je mnoho a jsou od sebe velmi vzdáleny, není tedy možné v každé z nich sloužit každý týden mši svatou. Katecheti se proto schází s lidmi při modlitbách, knězi pak tlumočí přání farníků a vyučují náboženství. Jsou knězovou prodlouženou rukou; jejich prostřednictvím se dozví všechny novinky ve vesnici. Na některých místech je katecheta jediným spojníkem mezi knězem a farníky, protože na vzdálených místech lidé mnohdy portugalsčinu ani neovládají a používají pouze své nářečí.

Na lovu

Unavení po celodenním putování dorazili otec Juraj s biskupem Nascimento do jedné vesničky. Od ostatních se lišila tím, že zde našli pouze ženy s malými dětmi a starce.

„Kde jsou muži?“, zeptal se otec Juraj katechety. „Šli na lov. Na lov chodí všichni muži z vesnice i mladí lovci.“, začal vysvětlovat katecheta. „Loví společně a potom se dělí o kořist. Když je jich více, tak si troufnou i na slona. Jsou to výborní lovci a vyznají se ve všech situacích“, dokončil hrdě své vysvětlování. Ženy velice naléhaly, aby biskup a otec Juraj zůstali na hostinu, která se konala po každém lovu. Ženy rozdělaly oheň, děti pobíhaly okolo a muži čistili ulovenou zvěř. Všichni byli velice veselí a spontánní. Mezitím se setmělo, to už ale seděli kolem ohně, jedli a tancovali. Zvuk bubnů se rozléhal celou buší.

Dne 27. srpna 2008 si Pán povolal P. Juraje Poljaka SVD, bývalého misionáře v Portugalsku a Angole. Tento rodák z Tepličky nad Váhom byl pochovánýma hřbitově v Nitře u svých řeholních spolubratrů.